

— El públic va al teatre i no només busca noms i obres conegudes. Les sales han fidelitzat el públic que confia en la qualitat del seu programa i es nota perquè les sales de proximitat també han pujat en ocupació i en recaptació.

— **I no s'han posat de moda per sort els preus dinàmics, com en la música.**

— No és sort perquè de temptacions n'hi ha quan van molt bé les coses de posar preus dinàmics importats dels avions i els hotels. No m'agrada perquè és especular. Tampoc em sembla bé fer descomptes quan les coses van malament. Cal ser prudent quan tot va molt bé i cal assumir-ho com a productor quan les coses van malament per evitar caure en la desesperació.

— **¿Els nous talents acabaran triomfant sí o sí?**

— Com a productor, si veus talent, arriscaràs, tot i que sigui algú desconegut. Ara hi ha molt talent jove en totes les categories: direcció, dramaturgia, il·luminació, escenografia, so... Un artista o crea-

«Com a productor, si veus talent, arriscaràs, tot i que sigui algú desconegut.»

dor avui dia arriba perquè som en un moment ideal. Abans hi havia més tap. Costava més experimentar perquè no hi havia tant públic. Fa anys patíem pel relleu artístic. Avui, no. Hi ha gent molt bona en tota la cadena creativa.

— **La temporada vinent hi haurà gairebé una allau de musicals amb títols com *El fantasma de l'òpera* i estrenes com l'últim de *La Cubana* i *L'amor venia amb taxi*.**

— Al Condal hi haurà *Germans de sang*, i *Mar i cel*, si fos meu, intentaria que seguís la temporada vinent. L'èxit d'un musical a Catalunya no té a veure amb l'idioma. Dagoll Dagom ha fet sempre musical en català i Focus també ha fet musical en català. Hem tingut èxits molt bons i fracassos molt dolents. En castellà, el mateix. La producció de grans musicals a Catalunya està concentrada en molt poques empreses que fan musical de creació. A Madrid hi ha moltes més empreses de musical i fan franquícies: l'any passat van estrenar 17 títols i no tots van funcionar. Evidentment, si aquí tenim rècord d'espectadors vindran. I vull que vinguin a ensenyar les seves propostes. ■

Novetat editorial

L'escriptora Rachel Cusk explora la identitat del creador i el masclisme del món de l'art a la seva nova i avantguardista novel·la, 'Desfilada'. «Els éssers humans estem cada vegada més confinats i atrapats en la narrativa», afirma Cusk. «¿Per què jo no puc ser abstracta?», es pregunta.

L'egoisme de l'artista

Jordi Otix

LETICIA BLANCO
Barcelona

Hi ha pocs autors que escriguin amb tanta intensitat sobre la pintura actual, el món de l'art i els seus privilegis com Rachel Cusk. Casada amb l'artista Siemon Scamell-Katz, que per les seves pintures del sublim ha sigut comparat per la crítica amb Mark Rothko, fa un temps que Cusk pobla les seves novel·les d'artistes, tots gairebé sempre d'un atractiu subjugador, amb un *ego king size* i tirant a anti-pàtics.

A la seva última novel·la, *Desfilada* (Les Hores / Libros del Asteroide), n'hi ha molts, tot i que es confonen deliberadament perquè tots es diuen G.: un és un artista que ho pinta tot al revés (inclosa la seva dona, que retrata no massa afavorida, cosa que desperta unes crítiques formidables); una altra artista ho deixa tot i s'aïlla per crear allunyada del jou patern; una escriptora famosa per les seves obres en forma d'aranya que recorda sospitosament Louise Bourgeois, i una artista d'èxit que es pregunta si l'atenció que dedica als seus fills no serà temps que li està robant a la seva carrera. La disparitat entre l'home i la dona com a creadors en un món tan masculí i masclista com el de l'art és un dels temes que travessa *Desfilada*, on es llegeix: «G. és un geni i és possible que un dels signes de la seva genialitat sigui el seu egoisme».

La «revelació»

A les novel·les de Cusk la trama mai ha sigut l'important, i malgrat els molts G. que apareixen a *Desfilada*, tampoc hi ha personatges en la seva expressió més tradicional. És com si l'autora s'hagués proposat desfer-se de tots els elements amb què es construeixen les novel·les. En un capítol el narrador lamenta que en literatura tenir una «veu» sigui imprescindible, mentre que quan un veu una tela, l'únic que importa és la «revelació». ¿Té Cusk certa enveja dels artistes? «¡Oh, sí!», reconeix entre rialles.

«¿Per què ens veiem a nosaltres mateixos en termes de llenguatge i de text? ¿Una imatge no descriuria millor algunes àrees de la nostra existència?», diu. «He observat

L'escriptora Rachel Cusk, fotografiada a Barcelona.

com d'ocultes queden les biografies dels artistes darrere de la seva obra. En realitat, una interpretació biogràfica d'una obra visual és una cosa molt poc habitual. Mirar una imatge és una correspondència silenciosa. Moltes vegades la persona que mira una obra no sap res de l'artista. I si és una obra abstracta, no sap ni què se suposa que és, no ha parlat amb ningú d'això. No saber, no ser definit, no existir en llenguatge és una cosa nova. És gairebé com alliberar-te de la moralitat del llenguatge. Així que la meua idea era intentar utilitzar els mateixos artistes com a forma literària per donar llum sobre un pla molt diferent de la nostra experiència», explica Cusk, autora amb una nombrosa legió de lectors per haver escrit amb una brillantor i duresa poc habituals sobre la maternitat (*La feina d'una vida*) i el divorci (*Seqüela*).

Darrere d'aquestes ganes de desaparèixer com a artista batega el fet que les biografies de les grans artistes s'utilitzen moltes vegades per contextualitzar, explicar o afegir valor a la seva obra, una cosa de la qual els homes creadors poden prescindir. Tots coneixem detalls íntims de la vida de Bourgeois, pe-

rò ¿els sabem d'Anselm Kiefer o Gerhard Richter? «Hi ha un espai de privilegi masculí entorn d'aquests homes que rebutgen explicacions biogràfiques de la seva obra. Són gent molt protegida pel seu món. És més dur mantenir la privacitat sent dona. Si ets dona és més probable que no et facis inaccessible a altres éssers humans, i si ho fas, has de fer-ho d'una manera violenta i excèntrica, com Agnes Martin. O el cas de Bourgeois: la primera part de la seva vida va ser una dona que es va sacrificar molt i al final es va alliberar del marit, els fills van créixer i només llavors, lliure, va poder cultivar l'egoisme de l'artista. Ho va aconseguir perquè va aconseguir viure prou temps», apunta Cusk.

«Els éssers humans estem cada vegada més confinats i atrapats en la narrativa», afirma Cusk, «i això genera un munt de problemes. ¿Per què jo no puc ser abstracta? Si els artistes han entès que la realitat era simplement un lloc amb un límit, però que hi havia alguna cosa més enllà de la definició de les coses, ¿per què nosaltres no podem experimentar això mateix en primera persona? Aquesta és la pregunta que jo em plantejo». ■

«¿Una imatge no descriuria millor que el text algunes àrees de la nostra existència?», diu